

Per.
Lat
020

Prodit Budapesti, I., Lipótmezei-út 6. circa Idus cuiusque mensis, excepto Julio et Augusto
Pretium praesolvendi annum (4 P 80 f.) 4 tinnuli 80 filleri.

Lectoribus salutem!

Abdicavit se munere moderandae ephemeridis «*Iuentutis*» reverendissimus dominus *dr. E. Keménes*, biennio de eadem re vel optime meritus.

Ex consulto Societatis Magistrorum¹ Intermedischolarium Catholiconum traditum est idem munus infrascripto, qui olim tempore belli maximi itidem biennio *Iuentutem* iam construebam.²

Cum itaque munus construendi post decennium iterum ineam, licet imprimis nomine iuventutis studiosae summas pro meritis³ gratias agam praedecessori⁴ meo, honoratissimo doctissimoque viro *E. Keménes*, quem officia praestantiora ab hoc munere revocaverunt.

Dein licet⁵ ephemeridemque *Iuentutem*, meque novum eius constructorem benevolis gratiis recommen-

dem omnium huiusce ephemeridis lectorum, amicorum atque protectorum.

Ego quidem, in quantum potero, adiuvante Deo semper summis viribus in eo laborabo, ut haec Latina *Iuentus* quam plurimo sit emolumento⁶ *latinitati*, nec non moribus christianis et ingenio⁷ Hungarico iuventutis nostrae studiosae. Ceterum grandia⁸ profiteri absit a me. Tantum audebo, quantum valebo; id est, quantum valebunt et humeri, et valetudo, et anni.

*

Nonnulla tamen praefari licet de mutatis quibusdam in construendo articulis et nuncupationibus⁹:

1. Visus sum mihi nempe pro *moderatore* ephemeridis nominari *constructor*.

¹ Katholikus Középiskolai Tanáregyesület ² szerkesztettem ³ érdémeiért ⁴ elődömnek ⁵ hadd

⁶ gyarapodására ⁷ magyar jellemének ⁸ nagy dolgokat igérni ⁹ elnevezésekrol.

2. Pro nuntiis recentissimis aptior est visus titulus : *ex diurnis*.¹⁰ — Quantum enim nos cum nostris nuntiis absumus ab illis, qui bis, terve quotidie per fora viasque nuntios recentissimos clamitantes pervolant !

3. Quae sub titulo *gymnicorum* prodibant quaeque vulgo *athletica* dicuntur, ad nostram intentionem magis convenient¹¹ sub titulo : *Virtutes corporis*.

4. Itidem nonnisi inscripta capita sunt nova : *Ex archivio¹² religioso*, atque *Ex archivio Latino Hungarorum*; specimina¹³ namque eiusdem generis iam et in primo *Iuventutis* numero (anno 1910. Cal. Jan.) prodierunt inscripta «*Christus nascitur*» (*Lucae evangeli* 2. 1—20. et si non ad verbum), atque «*De origine Hungarorum*» specimen cum facsimili ex *Anonymi Gestis Hungarorum*.

5. Cum denique et ipsa novissime emissa *Ratio Studiorum*¹⁴ legenda in gymnasiis Plauto, Plinio, lyricis, philosophis et patribus ecclesiasticis¹⁵ curet amplificari, — haud

obstabit rationi in *Iuventute* e quam plurimis auctorum Romanorum specimina apte selecta publicare.

Insuper etiam hoc unum rogare velim : Sit venia primo huic numero tam tarde prodeunti.

Josephus Irsik.

¹⁰ a napi eseményekből ¹¹ jobban illenek ¹² írás-tárból ¹³ szemelvények ¹⁴ tanterv ¹⁵ egyházatytákkal.

EX ARCHIVO RELIGIOSO

Christian formula precum.¹

Reperitur orandi¹ formula, quam Christus discipulos suos docuit, quaeque nuncupatur² *Pater noster*, in evangelio sancti Matthei, nec non³ in illo sancti Lucae.

Praemissa⁴ autem edocendi sic tradit Lucas in capite XI-mo : 1. Et factum est, cum

¹ imádság ² neveztetik ³ nemkülönben ⁴ előzményeit.

Aquila iam sublime¹⁵ volat cum lupo et interdum¹⁶ interrogat eum : Num, carissime lupe, videsne adhuc terram ?

Respondet lupus : Video.

Aquila altius volat et rursus interrogat : Frater lupe, videsne adhuc terram ?

Video—ait lupus.

Aquila altissime¹⁷ iam volat et iam tertio interrogat lupum : Frater lupe, etiam adhuc¹⁸ vides terram ?

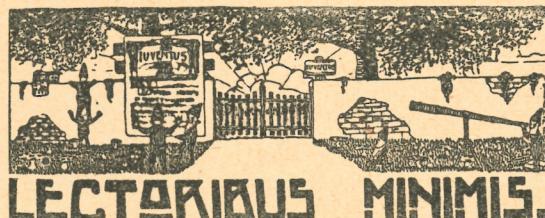
Iam non video.

Si ergo non vides, dimitte¹⁹ meos pedes ; nunc iam satis scis volare.

Lupus dimisit aquilam. Sed, vae, vento citius praecipitat per auram. Ubi iam terrae appropinquat, conspicit saxum.

Fuge, saxum ! ne te conteram. — clamitat desuper.²⁰

Stat saxum impermotum.²¹ Lupus vero misere²² confactus iacet in saxe.

Lupus volare¹ didicit.

Lupus, vulpes et lepus boni amici erant in silvis. Aliquando² cursu³ certabant per campum. Tum repente⁴ terra eos devoravit; nam unus post alterum in lupi-foveam⁵ incidit.

Ibi prima die lupus et vulpes devoravit⁶ leporem; altera die comedit lupus vulpem; tertia die denique ad desperationem⁷ lupus ululare⁸ coepit.

Audivit ululatum aquila et multos ramos⁹ lupo in foveam deiecit. Lupus per ramos evasit¹⁰ e fovea. Deinde sic ait ad aquilam : Gratias ago tibi, aquila, quod me ex fovea liberavisti.

Adhuc¹¹ unum te rogo : doce me volare ! Respondet ei aquila : Libenter te docebo. Ambabus tuis manibus arripe¹² ambos meos pedes. Nunc ego alis librabo¹³ me in auram. Sic est ! Statim volabimus ; immo¹⁴ iam volamus.

¹ repülni tanul ² egyszer ³ futásban versenneztek ⁴ hirtelenül ⁵ a farkasverembe ⁶ felfalta

⁷ kétségebesésig ⁸ üvölteni ⁹ ágat ¹⁰ kimászott

¹¹ még egyre ¹² fogd meg ¹³ fellebbentem magamat

¹⁴ sőt már ¹⁵ magasan ¹⁶ közönkint

¹⁷ nagyon magasan ¹⁸ még mindig ¹⁹ ereszd el

²⁰ felülről ²¹ rendületlenül ²² nyomorultul összetörve

eset in quodam loco orans, ut cessavit,⁵ dixit unus ex discipulis eius ad eum : Domine, doce nos orare, sicut docuit et Joannes discipulos suos. — 2. Et ait illis : Cum oratis, dicite : *Pater...* etc.

Secundum Matthaeum (cap. VI. verss. 1—8.) praemittit⁶ Christus, quomodo facienda sint eleemosynae⁷ et preces, ac tum demum discipulis formulam tradit orandi :

9. Sic ergo vos orabitis : *Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur nomen tuum.*

10. *Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra.*

11. *Panem nostrum supersubstantialem* da nobis hodie.*

12. *Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.*

13. *Et ne nos inducas in temptationem. Sed libera nos a malo. Amen.*

⁵ amikor abbahagyta ⁶ előrebocsátja ⁷ az alamizsnálkodások *az élet fenntartására szükséges (apud Lucam : quotidianum = minden nap).

I. Vulpes, lupus et mula.¹

Latine reddidit *Ladislaus Nagy* d. VI. cl.

Vulpes olim in silva occurrit² mulae.

Asinum iam noverat vulpes, noverat et equum : sed mulam adhuc nondum viderat ; itaque insolita³ specie animalis perterrita in fugam se convertit. Dum in silva vagatur, convenit⁴ lupum enarratque ei, quale novum genus⁴ animalium viderit.

Monstrabis mihi portentum⁵ illud, — ait lupus — iam ego videbo, quod sit genus.⁶

Itaque requirunt⁷ ambo mulam et lupus sciscitat⁸ ab ea nomen.

Nomen meum non venit mihi in mentem ; — respondet astute⁹ mula tremens — sed inscriptum est mihi in calce¹⁰ postica ; si vis, perlegas licet.

— Ego legere nescio — ait vulpes astutior.¹¹

EX AUCTORIBUS ROMANIS

Caii Plinii Secundi vita

ex Caii Svetonii Tranquilli libro *De viris illustribus.*

Plinius Secundus, Novocomensis,¹ equestribus militiis industrie² functus,³ procurationes³ quoque splendidissimas atque continuas⁴ summa integritate⁵ administravit, et tamen liberalibus⁶ studiis⁶ tantam operam dedit, ut non temere⁷ quis plura in otio scripperit. Itaque bella omnia, quae unquam cum Germanis gesta sunt, viginti voluminibus⁸ comprehendit. Item *naturalis historiae*⁹

¹ novocomumbeli (ma : Como, Felső-Itáliában) ² buzgón szolgálva ³ pénzügyi helytartóságokat is ⁴ folytatolagos ⁵ teljes becsüléssel ⁶ szabad emberek által művelt tudományos törekvéseknek akkora fáradságot szentelt ⁷ nem egykönnyen ⁸ húsz kötetben foglalta össze ⁹ természetrajz.

— Perlegam ego — dicit lupus insolens.¹²

— Age, perlege ! Accede propius !

Ubi lupus stolidus¹³ propius figuram in calce mulae scrutatur,¹⁴ calcitratu¹⁵ vehementissimo illa ei caput perfringit.¹⁶

— Non omnes prudentes sunt, qui legere sciunt, — ait vulpes discedens.

II. Apud Vesuvium.

Latine reddidit *Corn. Pallós* d. IV. cl.

Italus quidam deduxit amicum suum Americanum ad Vesuvium, qui forte mediocreiter fumum ignemque vomebat.

Heia ! — dicit Italus — hujusmodi¹⁷ vos in America non habetis.

Ita est — respondet Americanus tranquillus. — At nos habemus Niagaram, cuius cataractae¹⁸ dimidium quinque secundis totum hunc tumulum fumosum extinguere queat.¹⁹

¹ öszvér ² találkozott ³ szokatlan látványától ⁴ új-fajta ⁵ azt a csodát ⁶ hogy miséle fajta ⁷ felkeresik ⁸ tudakolja ⁹ okosan ¹⁰ a hátulsó patámon ¹¹ a ravalaszb ¹² szemtelen ¹³ ostoba ¹⁴ vizsgálja ¹⁵ nagyon erős rágással ¹⁶ szétzúzza ¹⁷ efféltek... nincs ¹⁸ vízesés ¹⁹ el tudja oltani.

triginta septem libros absolvit. Periit clade¹⁰ Campaniae. Nam quum Misenensi classi praeesset et, flagrante Vesuve,¹¹ ad explorandas propius causas, liburnicas¹² praetendisset; neque, adversantibus ventis, remeare¹³ posset, vi pulveris ac favillae¹⁴ oppressus est; vel, ut quidam existimant, a servo suo occisus, quem, deficiens aestu,¹⁵ ut necem sibi maturaret,¹⁶ oraverit.

¹⁰ elemi csapásában ¹¹ a Vezuv (égése) kitörésekor
¹² gyorstevezős hajót előre hajtotta ¹³ visszatérni
¹⁴ parázs ¹⁵ a hőségtől elsenyvedve ¹⁶ hogy siettesse.

*

Ex Caii Plinii Secundi Naturalis Historiae libro II. capita 72–76. (74–78.) : gnomónica¹ de diurna luce; ubi et quando nullae umbrae, ubi bis anno, ubi in contrarium² umbrae ferantur; ubi longissimi dies, ubi brevissimi; de primo horologio.³

72. (74.) Vasaque⁴ horoscopa³ non ubique eadem sunt usui,⁵ in trecenis stadiis, aut, ut longissime, in quingenis mutantibus semet umbris solis. Itaque umbilici,⁶ quem gnomonem⁷ appellant, umbra in Aegypto meridiano tempore aequinoctii⁸ die paulo plus quam dimidiā gnomonis mensuram efficit, in urbe Roma nona pars gnomonis de-est⁹ umbrae, in oppido Ancona superest¹⁰ quinta tricesima, in parte Italiae, quae Venetia appellatur, isdem horis umbra gnomoni par fit.

73. (75.) Simili modo tradunt in Syene oppido, quod est supra Alexandriam quinque milibus stadium, solstitii¹¹ die medio nullam umbram iaci,¹² puteumque¹³ eius experi-menti¹⁴ gratia factum totum inluminari. Ex quo apparere tum solem illi loco supra verticem¹⁵ esse, quod et in India supra flumen Hypasim fieri tempore eodem *Onesicritus* scribit. Constatque in Berenice urbe Trogodytarum, et... in Ptolemaide oppido, quod in margine Rubri maris ad primos elephantorum venatus conditum est, hoc idem ante solstitium quadragenis quinis diebus totidemque postea fieri, et per eos XC dies in meridiem¹⁶ umbras iaci. Rursus in Meroë—insula haec caputque gentis Aethiopum V milibus stadium a Syene in amne Nilo habitatur — bis anno absumi¹⁷ umbras, sole duodecimam tauri¹⁸ partem et quartam

decimam leonis¹⁸ tunc obtinente. In Indiae gente Oretum mons est Maleus nomine, iuxta quem umbrae aestate¹⁹ in austrum, hieme in septentrionem iaciuntur. Quindicim tantum noctibus ibi appetet septentrio.²⁰ In eadem India Patalis, celeberrimo portu, sol dexter²¹ oritur, umbrae in meridiem cadunt. Septentrionem ibi Alexandro morante adnotatum prima tantum parte noctis aspici *Onesicritus*, dux eius, scripsit: quibus in locis Indiae umbrae non sint, septentrionem non conspici, et ea loca appellari ascia,²² nec horas dinumerari ibi.

74. (76.) Et tota Trogodytice umbras bis quadragenis quinis diebus in anno *Erasthenes* in contrarium cadere prodidit.

75. (77.) Sic fit, ut vario lucis incremento²³ in Meroë longissimus dies XII horas aequinoctiales²⁴ et octo partes unius horae colligat;²⁵ Alexandriae vero XIV horas, in Italia XV, in Britannia XVII, ubi aestate lucidae noctes haud dubie se promittunt,²⁶ id quod cogit ratio credi: solstitii diebus, accidente sole proprius verticem mundi, angusto lucis ambitu subiecta²⁷ terrae continuos dies habere senis mensibus; noctesque²⁸ e diverso ad brumam²⁹ remoto.³⁰ Quod fieri in insula Thyle *Pytheas* Massiliensis scribit, sex die-rum navigatione in septentrionem a Bri-tannia distante...

76. (78.) Umbrarum hanc rationem,³¹ et quam vocant gnomonicen,³² invenit Anaxi-menes Milesius, Anaximandri discipulus, primusque horologium,³³ quod appellant sciothericon,³⁴ Lacedaemone ostendit.

¹ napórás árnyékjelzés ² vetődnek az ellenkező irányba ³ óra, napóra ⁴ időmérő (árnyékmérő) eszközök ⁵ használatban ⁶ árnyékóra mutatója ⁷ árnyékmutató pálcá ⁸ napéjegyenlőség ⁹ hiányzik ¹⁰ többlet van ¹¹ a nyári napfordulás délen ¹² vetődik ¹³ gödör, kút ¹⁴ azon kísérlet érdekében ¹⁵ fejtető ¹⁶ délfelé vetődnek az árnyékok ¹⁷ fogynak semmivé ¹⁸ az állatöv (zodiacus) bika, illetőleg oroszlán jegye ¹⁹ nyáron dél felé, télen észak felé ²⁰ az északi sarkcsillagzat (góncölszékér) ²¹ jobbkéz felől (t. i. ha szembe fordul vele az ember) ²² árnyéktalan ²³ a nappali világosság különböző növekedése szerint ²⁴ napéjegyenlőségi ²⁵ foglal magában ²⁶ igérkeznek ²⁷ t. i. loca subiecta ²⁸ continuas=egyfolytában való ²⁹ a legrövidebb világosságú téli napfordulat ³⁰ t. i. sole ³¹ rendszerességét ³² görögös alakja a latinos *gnomonica*-nak (l. 1. jegyzet) ³³ óra mint időmérő eszköz ³⁴ árnyékjeles óra.

Vigilate Hungari!

1. *Conspiraverat per orbem
pravorum¹ nequities ;
Miscuitque gentes bello
detestato² millies.*
2. *Ex quo mundus constat, nondum
tanti bell' incendium³ ;
Nunquam rerum⁴ tanta strages,
tanta clades⁵ gentium...*
3. *Iusti nos pro iusta causa
arma iusta cepimus ;
Fortes nos pro vita gentis
hoc in bello stetimus.*
4. *Quattuor⁶ annos dira⁷ mundi
cruciabant animos ;
Vae, sed plurima malorum
pessimaque passi nos...*
5. *Bello fessus fractus orbis
insuper nos corruit ;
Medios ingenti mole
ruderum⁸ nos obruit.*
6. *Quanto minus hostis victor,
— nonnisi superior⁹
in ruina — tanto vindex¹⁰
exstitit superbior.*
7. *Ruderum nobis acervum
destinavit tumulum,¹¹
Cui pacis a Trianon
dictae fixit titulum.¹²*
- *
8. *Fratres ! nobis, dum spiramus,
obstinata¹³ mente dura
Recusanda¹⁴ 'st atrox ista
infernalis sepultura !*
9. *Horret animus perferre
patriam dilaniatam,¹⁵
Inclytissimamque gentem
suffocandi¹⁶ condemnatam.*

10. *Repetundi¹⁷ prisci fines,
quos dedit terrae natura ;
Reparanda¹⁸ nobis decem
saeculorum sancta iura !*

Josephus Irsik.

¹ a korcsgonoszok gázsága ² megátkozott ³ égés,
 tűzvész ⁴ javaknak akkora pusztulása ⁵ népeknek
 akkora veszedelme ⁶(1914—18) ⁷ szörnyűségek ⁸ az
 omladékok óriási tömegével ⁹ csakis a romhalmazon
 kerekedve felül ¹⁰ annál dölyfösebb bosszúálló bíró-
 nak állott elő ¹¹ a romok halmazt sírhalomul
 szánta nekünk ¹² melyre az úgynevezett trianoni
 békét tüze ki sifeliratul ¹³ elszánt kemény akarat-
 tal ¹⁴ vissza kell utasítanunk ezt a sötételelkű pokoli
 eltemettetést ¹⁵ a haza szétkoncolását ¹⁶ a legidősebb
 nemzetnek megfojtásra való kárhoztatását ¹⁷ vissza
 kell követelni ¹⁸ vissza kell szerezni.

EX ARCHIVO LATINO HUNGARORUM

Rex Atyla expugnat civitatem¹ Aquilegiam.

(Excerptum est hocce specimen² e chronicis, quibus
 titulus inscriptus : «*Marci chronica de gestis Hungarorum ab origine gentis ad annum M.CCC.XXX. producta*». Breviter: *Marci chronica picta*.)

Rex Atyla ... pervenit tandem Aquilegiam, cuius quidem magnitudine conspecta abhorruit, et se confusum³ reputans, si dictam urbem inexpugnabilem reliquisset, pro eo⁴ maxime, quia plures rebelles Longobardi de Pannonia fugisse in ipsam ferebantur. Quos cum per nuntios a civibus repetisset, illosque tradere recusassent, expugnare coepit diversis machinis civitatem ; quam cum capere nullatenus⁵ potuisse, obsedit⁶ eam uno anno et dimidio.

Accidit autem die uno, ut ipsam civitatem circuiret, multis Phitoniciis⁷ eius lateri adhaerentibus, in quibus iuxta fidei suae opinionem spem maximam apponebat, vi-
 dens ciconiam de mari evolantem, et in tympano⁸ unius palatii, in quo habebat nidum suum, resedisse, acceptoque in rostro⁹ pullo¹⁰ uno, in maris arundines¹¹ illum deportavit. Reversa iterato, et alios pullos

¹ Aquileja városát ² szemelvény ³ megdöntöttnek
⁴ leginkább azért ⁵ semmiképen sem ⁶ ostromzár
 alatt tartotta ⁷ milközben sok phiton varázsló lögött
 az oldalán ⁸ oromzatán ⁹ csörébe fogva ¹⁰ egyik fió-
 káját ¹¹ a tenger nádja közé.

suos simul cum nido¹² transportavit. Quo viso Rex Atyla, suos milites ad se vocans, dici teis :

Cernite, socii, quod¹³ ista ciconia futurorum fatorum indicia¹⁴ notat, et urbem istam per nos sentit diruendam, ad fugam, ne pereat cum civibus, se communit. Estote ergo in proelio die crastina fortiores ; videbitis civitatem ruituram.

Tunc edicto¹⁵ proclamato, machinarum omnium genere adhibito,¹⁶ cum non potuisset civitatem expugnare cum machinis, consilio Scythicorum usus, sellam¹⁷ unam ex decies centenis milibus de quolibet postulavit, fecitque ex sellis iuxta muri circulum congeriem¹⁸ vehementem, et iussit iucendi sellas ipsas, quarum flamma et ardore murus se dissolvens,¹⁹ cum turribus in terram est prostratus.²⁰

Quo viso, cives omnes dericta urbe in insulam maris fugerunt ; quandam insulam enim maris, Aquileiae contiguam,²¹ decreverunt introire, aeterno ibidem permansuri. Quae vetus Venetia usque hodie nominatur. In qua quidem aliquamdiu habitantes, propter metum Regis Atylae ipsa dericta, insulam, quae Realth dicitur, intraverunt permansuri.²²

¹² a fészekkel együtt ¹³ hogy ¹⁴ a bekövetkező végzetnek előjeleit jelzi ¹⁵ rendeletet kiáltatván ki ¹⁶ munkába véve ¹⁷ egy-egy nyerget ¹⁸ hatalmas halmot ¹⁹ bomladozva ²⁰ elterült ²¹ összefüggő ²² hogy véleg ott maradjanak.

VIRTUTES CORPORIS

Certamina Olympiaca.

Iuvenem studiosum minime decet¹ vis ruditis²; multo magis decent eum vires corporis eruditae; summopere ornant studiosum³ vires nobiliores,⁴ quas mens sana in corpore sano exercet politique⁵; quas animus regit evehitque⁶ inter virtutes.

Tempore magnae vacationis permulta, quae gymnica atque athletica vocantur, evenerunt, quorum autem hic nunc nonnisi⁷ de summis mentio fiat.

*Certamina*⁷ ad analogiam antiquorum Graecorum sic dicta *Olympiaca* ultimis diebus mensis Julii *Amstelodami* habebantur.

In his certaminibus inter quadraginta quatuor (44) nationes mundi nos Hungari nonum per victorias locum obtinuimus.

Ad hunc successum⁸ complures Hungarorum eminenter certando contulerunt.⁹ Splendidissime vero certavit cohors¹⁰ Hungarica *ensibus dimicantium* principalem¹¹ ensis¹¹ per orbem reportans victoram.¹¹ Heroes huius certaminis erant *A. Petschauer* et *E. Terstyánszky*. Horum singularis¹² per orbem ensis princeps¹² evasit *E. Terstyánszky*, qui deinde ensem suum clarissimo rerum Hungaricarum protectori Rothermero dono dedit.

Itidem Amstelodami praeter certamina virium corporis propositum erat etiam certamen¹³ ingeniorum¹³ ad conscribendum librum de historia athleticorum. Etiam huius certaminis princeps per orbem vicit Hungarus evasit, etquidem *dr. Franciscus Mező*, magister publici gymnasii *Matthiani* Budapestini.

¹ illik vkihez ² nyers erőszak ³ a diákok ⁴ nemesebb ⁵ kiművel ⁶ felemel ⁷ versenyek ⁸ sikeres ⁹ hozzájárultak ¹⁰ kardvívó csapat ¹¹ megnyerve a kard világajánoki győzelmét ¹² a kard egynégyi világajánoka ¹³ szellemi verseny.

EX DIURNIS

Aestas aestuosa.¹

Multis iam abhinc annis tam aestuosos non vidimus dies, quales aestate horna.² Sudabant rustici perusti sole, sudabant urbani fervore tosti.³ Beati erant pueri, quibus in undis fluviorum et in lacu Balaton balneari⁴ licebat. Agri vero hortique vehementissime aestum insolitum culpabant⁵ avebantque⁶ pluvias, sed frustra ; tota enim aestate non amplius bis pluebat, neque id satis abunde.

Hebdomada⁷ regis Sancti Stephani.

Summo splendore festum primi regis Hungarorum, Sancti Stephani, mense Augusto per hebdomadam celebratum est. Plura milia fidelium ex omnibus partibus mutilati⁸ regni Budapestum peregrinati⁹ sunt, ut devotis¹⁰

¹ forró ² idei ³ a höségtől fülledve ⁴ fűrödni ⁵ sínylették ⁶ áhitották ⁷ hete ⁸ megesonkított ⁹ zarándokoltak.

animis¹⁰ interessenti processioni solemni, qua sancti regis *sacradextera* in arce Buda circumferebatur. Inoblivibile¹¹ fabulosumque panorama sero vespere trans Danubium in arce propugnaculum piscatorum¹² templum Matthiae, regia,¹³ deinde mons Sancti Gerhardi fulgore reflectorum collustrata praebebant spectantibus.

Primus nationis congressus Eucharisticus. Vicesima catholicorum comitia¹⁴ regnicolaria.

Diebus mensis Octobris 4—5—6-to et 9-no
primus nationis congressus Eucharisticus
Budapesti celebrabatur. Munere legati Pon-
tificis¹⁵ Romani fungebatur in hoc congressu
cardinalis *Iustinianus Serédi*. In ordine agen-
dorum 5-to Octobris conventus solemnis iu-
ventutis scholarum intermediarum¹⁶ factus
est. Oratores in hoc conventu erant: Aemilius
Hudyma professor gymn., Otto Dsida regius
rector superior,¹⁷ Iosephus Koszterszicz rec-
tor Collegii a Sancto Emerico Soproniensis,
Robertus Reichert praeses iuventutis Regni
Marijan.

MARIA.
Diebus 7-mo, 8-vo et 9-no vicesima catholi-
corum magna comitia regnicolaria habe-
bantur. Actus horum comitiorum super om-
nes solemnis erat sacratissima processio e
basilica Sancti regis Stephani in forum ante
Curiam.¹⁸ Pene sine fine longo ordine proce-
debant turmae fidelium sub variis¹⁹ vexillis,
quorum denique densa silva forum ante
Curiam replevit. Preces devotissimae, hymni
sublimes,²⁰ suavissimi concentus²¹ musi-
corum animos cordaque sursum ad coelos
evehebant.

Conclusit²² concilia cardinalis, princeps-
primas regni Hungariae, *Iustinianus Serédi*
hunc fere verbis:

«Vicesima catholicorum comitia regnico-
laria magna declarant²³ sequentia: Nos, ca-
tholici Hungari, semper uni erimus in sancta
fide; uni in castis moribus; uni in sacra-
mentis, praesertim in sacramento matri-
monii;²⁴ uni in infrangibiliter adhaerendo²⁵
petrae Petri; uni in solvendis magnis pro-
blematibus socialibus; denique uni in privata
publicaque vita nostra.

Haec autem decreta etiam peragamus

contra quascunque contrarias auras²⁶, etiam contra indifferentes²⁷ in religiosis animos. Iсти enim indifferentes animi summi sunt hostes patriae nostrae Hungaricae.

Unum adhuc rogans iubilare nostrum concilium concludo. Hoc unum autem rogatum iam non ipsum concilium, sed tangit eius singula membra: Fratres! Reportate passim per hanc miseram patriam charitatem Eucharistiae; sic nos etiam in miseriis nostris divites erimus. Reportate passim infrangibilem ad sanctam fidem apostolicamque sedem adhaerentiam; reportate mentem catholicae solidaritatis, *ut redire possit patria ad tempora eius beatitudinis*, quando multitudini fidelium unum erat cor, unus animus, et non solum in Eucharistia, sed etiam in vita quotidiana, unus erat panis. Magnae Patronae Hungarorum heri festum celebravimus. Ipsa tueatur vota virorum. Amen.»

¹⁰ áhitatos lélekkel ¹¹ felejthetetlen ¹² halászbástya

¹³ királyi palota ¹⁴ országos nagygyűlés ¹⁵ pápa

¹⁶ középiskolák ¹⁷ főigazgató ¹⁸ az országház előtti térré

¹⁹ sok színű zászlók alatt ²⁰ magasztos ²¹ zenekarok

édes zenéje ²² berekesztette a gyűléseket ²³ kimondja

²⁴ a házasság szentségében ²⁵ a törhetetlen ragaszkó-

dásban²⁶ ellenáramlatok ellenére is²⁷ közönyösségek

SALSE DICTA

Cn. Papirius Carbo consul, qui pro partibus¹ Marii erat, a Placentinis, quamquam et ipsi partes Marii sequebantur, obsides² postulavit.

Marcus Castricius senex, qui tum Placentiae magistratum⁸ gerebat, summo consulis imperio non obtemperavit.

Iratus itaque Cn. Pap. Carbo vim⁴ ei minitabatur :

«Cave⁵ tibi ! Ego multos gladios habeo»...

Ad quae senex Castricius: ,Et ego multos annos !'

¹ Marius párhíye volt ² túszokat követelt ³ elüllájáró tisztségét ⁴ erőszakkal fenyegette ⁵ vigyázz magadra.

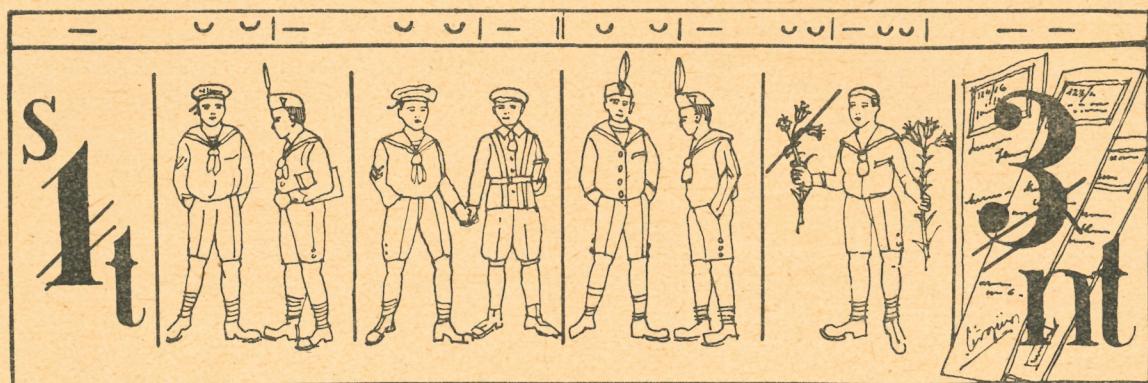
Periculose contumax⁶ erat et Aulus Caeselius vir iuris civilis scientia clarus, cuius et Horatius mentionem facit in Arte Poetica.

Hunc, cum multa de partibus Caesaris liberius^{*} loqueretur, amici, ne id ficeret, admonebant.

Respondit autem eis: «Duae res, quae hominibus amarissimae⁷ videntur, magnam mihi licentiam⁸ praebent: *senectus et orbitas*.⁹

⁶ csökönyös * szabadszájú módon 7 legkeser-
vesebbnek látszik 8 szabadságot, merészséget 9 esa-
ládnélküliség.

AENIGMATA.

3×ra		ma×3
ma	3×ma	gna
ma	3×sem	ma
	al	

Intras per unam portam; exis per duas ianuas; et quando iam foris es, tum demum intus es. — Quid hoc?

Ad saltum equulei.

Cred'*	am	re	am	u	in
do	iu	in	Cred'	sur	ti
tri	u	Cre	sti	sem	num
i	Hun	nam	nam	am	rec
in	pa	vi	ga	De	pi
der'	De	um	ter	tam	ri

Cunctis lectoribus: Usque ad festum Nativitatis etiam alter et tertius numerus Iuventutis prodibit. Etiam qui desideratur pro mense Septembri, supplebitur; verisimile sub festo Paschatis, ita ut omnino pleni fiant pro anno numeri decem.

Ad litteras, quas mihi praedecessor tradidit, occasione data respondebo. — Precor simul *cooperatores*, qui adhuc erant, ut in gratis erga Iuventutem studiis perseverare dignentur.

Solutiones *aenigmatum* in numero proximo publicabuntur.

Constructor ephemeridis: JOSEPHUS IRSIK.
Budapest, I., Lipótmezői út 6.

ad quem litterae quaecunque mittantur.

Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-
scholarium Catholicorum. — A Katholikus
Középiskolai Tanáregyesület költségén.
(Praeses: STEPHANUS ACSAY DR., elnök.)